

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/124/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8712210916
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8712210916.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Petra Straku a JUDr. Viery Kandrikovej v právnej veci žalobcu: GENERAL FACTORING, a.s. so sídlom v Bratislave, Košická 56, 821 08 Bratislava, IČO: 35 838 825, právne zastúpený: Jakubčák, advokátska kancelária, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Michalská 14, 811 03 Bratislava, IČO: 57 255 706 proti žalovaným: 1/ P. M., nar. XX.X.XXXX a 2/ Z. M., nar. X.X.XXXX, obaja trv. bytom M. O. a obaja zast. ustanoveným opatrovníkom B.. P. C., vyšším súdnym úradníkom Okresného súdu Bardejov, za účasti: Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ so sídlom v Lehniciach 725, IČO:42 264 154, právne zast. JUDr. Jozefom Kempom, advokátom so sídlom v Bratislave, Mandľová 90, o zaplatenie sumy 3 244,56 eur s prísl. o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. 10C/15/2013 - 144 zo dňa 5.2.2016 v spojení s opravným uznesením č.k. 10C/15/2013 - 151 zo dňa 5.2.2016 takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje sa rozsudok v napadnutej zamietavej časti o zaplatenie príslušenstva z jednotlivých zameškaných mesačných splátok úveru za obdobie od 20.8.2009 do 20.1.2015.
- II. Stranám sporu ani Občianskemu združeniu slovenských spotrebiteľov AZ sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom v spojení s opravným uznesením uložil žalovaným v rade 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 3 244,56 eur spolu s 5,05 % úrokom z omeškania ročne od 21.1.2015 do zaplatenia a náhradu trov konania v sume 503,62 eur, z toho sumu 309,12 eur právnenému zástupcovi žalobcu B., advokátska kancelária, s.r.o., to všetko v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku, v prevyšujúcej časti súd žalobu o uplatnené príslušenstvo z jednotlivých zameškaných mesačných splátok úveru a tvoriacich prisúdenú sumu za čas od 20.8.2009 do 20.1.2015 zamietol, náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi nepriznal a odvolal opatrovníka žalovaných 1/ a 2/ pa za opatrovníka ustanovil B.. P. C., vyššiu súdnu úradníčku Okresného súdu Bardejov.

V odôvodnení uviedol, že na základe zisteného skutkového stavu a cit. právnej úpravy, po zohľadnení čiastočného späťvzatia žaloby a čiastočného zastavenia konania, súd žalobe žalobcu vyhovel v časti zaplatenia zostávajúcej sumy 3 244,56 eur spolu so zákonnou výškou 5,05 % úrokom z omeškania ročne od uplynutia splatnosti celého úveru, t.j. od 21.1.2015 až do zaplatenia. V tejto časti bol zostávajúci žalovaný nárok žalobcu dôvodný, a preto mu súd vyhovel. Pokiaľ sa však týka uplatneného príslušenstva z jednotlivých zameškaných mesačných splátok úveru a tvoriacich prisúdenú sumu za čas od 20.8.2009 do 20.1.2015, v tejto časti súd žalobu zamietol a to z dôvodu, že žalobca sa dostal do dôkaznej núdze a nepreukázal ani zosplatenie úveru, ani odstúpenie od zmluvy o úvere a ani výzvu žalovaným na zaplatenie jednotlivých zameškaných splátok za vyššie uvedený čas a čo sám žalobca doznal v písomnom vyjadrení doručenom súdu dňa 4.2.2016 na strane 3, časť II., že nedisponuje dokladmi o

doručení týchto výziev žalovaným (s výnimkou nekvalifikovanej výzvy spoločnosti Platiť sa oplatí s.r.o. Bratislava).

2. Proti zamietavej časti tohto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. V odvolaní namietal, že súd nesprávne posúdil čas, od ktorého žalobcovi vznikol nárok na úrok z omeškania a výšku tohto úroku. Rozsudok považuje v napadnutej časti za nepreskúmateľný. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti zmenil a priznal žalobcovi úrok z omeškania z jednotlivých splátok, resp. ho v napadnutej časti zrušil a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

3. Žalovaní ani Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ (ďalej len „OZ“) sa k podanému odvolaniu nevyjadrili.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“), vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

5. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej na zistený skutkový stav aplikuje príslušné právne predpisy. Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

6. Po preskúmaní rozsudku odvolací súd dospel k záveru, že na vec sa vzťahuje právny predpis, ktorý doposiaľ v konaní nebol použitý. Preto v zmysle ust. § 382 CSP vyzval strany sporu a OZ na vyjadrenie sa k odlišnému právnemu posúdeniu veci, konkrétne k aplikácii ust. § 92 ods. 8 Zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách vo vzťahu k napadnutej časti rozsudku. Na túto výzvu strany sporu ani OZ nereagovali.

7. Aktívnou vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou súdneho konania (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. 6. 2010, sp. zn. 2Cdo 205/2009).

8. Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách (ďalej aj „ZoB“ alebo „Zákon o bankách“), ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

9. Spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je už (1) splatná, a to za predpokladu predchádzajúcej (2) písomnej výzvy banky a skutočnosti, že klient banky je napriek výzve (3) nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Musia byť kumulatívne splnené v čase postúpenia pohľadávky. Uvedené ustanovenie je lex specialis k inštitútu cesie.

10. Sprísnenie zákonných predpokladov postúpenia bankovej pohľadávky môže byť považované za zákonný predpoklad z dôvodu, že po postúpení pohľadávky rôznym subjektom už nad pohľadávkou nie vždy je zachovaná kontinuita dôležitého dohľadu centrálnej banky, ktorá kontrola je osobitne dôležitá v priebehu trvania úverového vzťahu.

11. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Predpoklady musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky (pozri rozsudok Krajského súdu v

Prešove vo veci 6Co 119/2013, 19Co 194/2015, 4Co 145/2014, Okresného súdu Trenčín vo veci žalobcu Intrum Justitia Slovakia, s.r.o. sp. zn. 11C 233/2014, Okresného súdu Banská Bystrica vo veci žalobcu Intrum Justitia Slovakia, s.r.o. sp. zn. 12C 152/2014, Okresný súd Galanta vo veci žalobcu Intrum Justitia Slovakia, s.r.o. sp. zn. 15C 33/2014, Okresný súd Svidník vo veci 5C 430/2013).

12. Ustanovením § 92 ods.8 ZoB sa sledovalo sprísnenie postúpenia cesie bankovej pohľadávky zo sféry kontrolovanej centrálnou bankou a umožniť dlžníkovi, ktorý poruší zmluvné podmienky, aby v primeranom čase vykonal nápravu a zotrval vo vzťahu s bankou, s ktorou dojednal finančnú službu („Toto právo banka nemá, ak klient uhradil omeškaný peňažný záväzok ešte pred postúpením pohľadávky...“). Záonné podmienky akými sú napr. postúpenie iba splatnej pohľadávky, písomná výzva, 90 dňová lehota nepodporuje záver, že by hlavným cieľom sprísnenia cesie bankovej pohľadávky bola ochrana bankového tajomstva.

13. Pre úplnosť odvolací súd uvádza, že s účinnosťou od 01.01.2017 zákonom č. 299/2016 Z.z. zákonodarca pristúpil k ďalšiemu sprísneniu postúpenia bankovej pohľadávky v spotrebiteľských veciach, a to k zúženiu okruhu subjektov, na ktoré je možné postúpiť bankovú pohľadávku (napr. splatenie vkladu do základného imania u postupníka najmenej 500.000 eur, vylúčenie obchodníkov s oprávnením poskytovať spotrebiteľské úvery do 10.000 eur a pod.). Striktné podmienky postúpenia pohľadávky vo svojom súhrne opodstatňujú záver o zákaze postúpenia bankovej pohľadávky so súčasným stanovením výnimiek z tohto zákazu a nepodporujú záver o možnosti odklonu od pravidla cesie bankovej pohľadávky v neprospech spotrebiteľa (viď. tiež odkaz 72c v § 89 ods.1 ZoB).

14. Nedodržaním zákonných podmienok postúpenia bankovej pohľadávky sa takéto postúpenie dostáva do rozporu s dikciou zákona s priamym dopadom na platnosť právneho úkonu. Prezumpcia znalosti predpisov zverejnených v zierke zákonov pritom vylučuje dobromyseľnosť postupníka.

15. „Totiž keďže ku dňu postúpenia pohľadávky nebol splatným celý úver (nedošlo k vyhláseniu jeho mimoriadnej splatnosti), Slovenská sporiteľňa, a. s. nebola oprávnená postúpiť svoju pohľadávku z úveru vrátane úrokov z neho v celosti inému subjektu. Zmluva o postúpení pohľadávok z 21.10.2010 je preto neplatným právnym úkonom v zmysle § 39 Obč. zák.. Vzhľadom na to v súlade so zásadou, že nikto nemôže na iného previesť viac práv. než má. je neplatnou aj zmluva z 01.12.2010. ktorou advokátska kancelária Havel & Holásek. spol. s r. o. postúpila predmetnú pohľadávku žalobcovi. Žalobcovi preto v spore chýba aktívna vecná legitímácia.“ (rozsudok KS v Bratislave vo veci 6Co 58/2016)

16. Samotný nárok súd posudzoval aj podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, ktorý uvádza, že banky môžu postúpiť svoje pohľadávky aj nebankovým subjektom, ak je dlžník nepretržite v omeškaní dlhšie ako 90 kalendárnych dní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku a je tu písomná výzva voči klientovi na vrátenie. Žalobca nepredložil žiadnu písomnú výzvu na zaplatenie postúpenej pohľadávky, resp. nedoložil vyhlásenie zosplatnenia zostatku úveru, takže neexistuje aktívna legitímácia u žalobcu z platného postúpenia pohľadávky od banky. Žalobca nadobudol pohľadávku počas trvania úverového vzťahu, pričom podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách môže byť predmetom postúpenia len splátka úveru, ktorá je po lehote splatnosti viac ako 90 dní, a existuje písomná výzva ku klientovi na úhradu peňažného záväzku. Táto podmienka pri postúpení pohľadávok od banky na žalobcu nebola splnená. Oznámenie mimoriadnej splatnosti úveru vyhlásil až postupník - žalobca, nie banka. Keďže žalobca nepreukázal urobenie výzvy zo strany banky na zaplatenie pohľadávok, pričom banka môže postupovať len splatné pohľadávky, potom postúpenie pohľadávky z banky na žalobcu znamená obchádzanie zákona a je to neplatný právny úkon. Preto súd žalobu zamietol (rozsudok KS v Prešove vo veci 12Co157/2015).

17. Odvolací súd má za to, že ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách je kogentným ustanovením a dohodou zmluvných strán sa od neho nemožno odchýliť (porov. Rozsudok Krajského súdu v Prešove vo veci 18Co 109/2011).

18. V konaní nebolo preukázané, že pred uzatvorením zmluvy o postúpení pohľadávky medzi pôvodným veriteľom - Slovenskou sporiteľňou a.s. - t.j. bankou ako postupcom a žalobcom ako postupníkom došlo k zosplatneniu celého dlhu žalovaných, resp. k predčasnému ukončeniu zmluvy o úvere pôvodným veriteľom.

19. Vzhľadom na konečnú splatnosť úveru dohodnutú v zmysle zmluvy o splátkovom úvere (20.01.2015) a splátok, ktorých zaplata sa žalobca v predmetnom konaní domáha (splátky v zmysle zmluvy pôvodne splatné od 20.8.2009 do 20.1.2015, pričom žalobca si úrok z omeškania uplatňuje od 21.2.2011), je zrejmé, že súčasťou postupovanej pohľadávky boli aj splátky, ktorých splatnosť mala nastať až po 21.12.2010, t.j. po uzatvorení zmluvy o postúpení pohľadávky, čo je v rozpore s ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách, keďže na žalobcu bola postúpená pohľadávka, ktorá ku dňu postúpenia nebola v celosti splatná. Žalobca v konaní zároveň nepreukázal, že postúpeniu pohľadávky predchádzalo zaslanie výzvy bankou adresovanej žalovaným v zmysle § 92 ods. 8 ZoB. Tým, že banka túto výzvu dlžníkovi nezaslala, resp. táto skutočnosť nebola v konaní preukázaná, neposkytla mu dostatočný priestor na vykonanie krokov voči „svojej“ banke na zotrvanie s ňou vo vzťahu. Splnenie zákonom požadovaných predpokladov na postúpenie splatných pohľadávok teda nebolo preukázané. Zmyslom a cieľom ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB bolo dosiahnuť stav, aby mal dlžník dostatok času na vykonanie opatrení zotrvať na vzťahu so „svojou“ bankou a tak zotrvať aj vo sfére kontrolovanej Národnou bankou Slovenska.

20. Keďže žalobcom nebolo preukázané naplnenie všetkých predpokladov možnosti postúpenia pohľadávky tak, ako to vyžaduje § 92 ods. 8 Zákona o bankách (splatnosť postupovanej pohľadávky v čase jej postúpenia, výzva banky adresovaná dlžníkovi pred postúpením pohľadávky), postúpenie pohľadávky nie je možné považovať za platné, a to s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka. S ohľadom na túto skutočnosť odvolací súd dospel k záveru, že žalobca nie je nositeľom práva, ktoré bolo predmetom postúpenia, preto mu odvolací súd toto právo nemohol priznať a rozsudok v jeho napadnutej zamietavej časti potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

21. Len pre úplnosť odvolací súd záverom dodáva, že v zmysle ustanovenia § 379 CSP, je odvolací súd viazaný rozsahom odvolania, čo znamená, že rozhodnutie môže preskúmať len v jeho napadnutej časti. Výrok I. rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým žalobe v časti vyhovel, odvolaním napadnutý nebol, nadobudol právoplatnosť, a preto v tejto časti odvolací súd rozsudok nemohol zmeniť a žalobcu zamietnuť, a to aj napriek nedostatku aktívnej vecne legitímácia žalobcu.

22. Správne výroku vo veci samej zodpovedá aj správny súvisiaci výrok o trovách konania.

23. V odvolacom konaní nebol žalobca úspešný. Naopak fakticky plne úspešní boli žalovaní a OZ, ktorým vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP). Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaní a OZ boli v odvolacom konaní pasívni, k odvolaniu sa nevyjadrili, náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnili, a podľa obsahu spisu im ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

24. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).